

משטרת ישראל

נוהל מחוזי

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מחוז ירושלים			נוהל מחוזי
מספר: 01.01.01	תת-פרק: כללי	פרק: מחוז ירושלים	
שם: נוהל מחוז ירושלים - הגבלת גישה להר הבית			תאריך פרסום: 07/02/2022
			תאריך תחילה: 04/05/2014
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

1. רקע כללי ומטרות הנוהל:

א. הר הבית הוא מקום בעל מעמד ייחודי בעולם כולו, בהיותו אחד המקומות הקדושים ביותר לשלוש הדתות המונותיאיסטיות.

ב. חופש הפולחן, חופש הביטוי וחופש התנועה מחייבים מתן אפשרות לעלות להר הבית ולהתפלל בו לבני כל הדתות, במידת האפשר.

ג. נוכח מרכזיותו וחשיבתו הרבה של הר הבית לבני הדתות השונות ועל רקע ניסיון העבר, בכוחם של אירועי הפרות סדר ואלימות בתחומו להוות סכנה לביטחון המדינה ולשלום הציבור. סכנה זו אינה בגדר סכנה מקומית בלבד, והיא עלולה להוביל להתלקחות שאופייה יסכן את הביטחון, גם מחוץ לגבולות המדינה והאזור, ובנוסף למתרחש בהר הבית תיתכן גם השפעה על שיקולים מדיניים ועל יחסי החוץ של המדינה.

ד. בהתחשב בכל אלה, מהווה הר הבית מקום בעל רגישות ייחודית ויוצאת דופן, ולפיכך השמירה על הסדר הציבורי בו מחייבת זהירות מרבית.

ה. על מנת למלא את תפקידה בהר הבית ועל פי סמכויותיה מכוח הדין, הפסיקה והנחיות הדרג המדיני, נדרשת ומוסמכת המשטרה למנוע, לעיתים מראש, את עלייתם של אנשים להר הבית או לסייגה בתנאים, זאת גם במחיר של פגיעה בחופש התנועה ובחופש הפולחן שלהם.

ו. נוהל זה נועד להתוות את הכללים לפיהם תפעל המשטרה במניעה או בהטלת הגבלות על הגישה להר הבית. ברי כי נוהל זה, יחול ללא הבחנה לגבי אוכלוסיית המבקרים.

ז. סמכות המוקנית לגורם פיקודי לפני נוהל זה, תהיה מוקנית גם לממלא מקומו ו/או לסגנו.

2. סמכות חוקית:

א. להלן מקורות סמכות למניעת העלייה להר הבית או לסיוגה בתנאים:

(1) סעיף 3 לפקודת המשטרה (נוסח מחדש), תשל"א 1971, קובע כי משטרת ישראל תעסוק במניעת עבירות ובקיום הסדר הציבורי ושמירת בטחון הנפש והרכוש. סעיף 4 מקנה לשוטרים כל סמכות למילוי תפקידו.

(2) סעיף 4 א' לפקודת המשטרה מסמיך שוטרים להורות על מניעת גישה לאזור או למקום, או יציאה ממנו, אם מצא כי קיים חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש.

(3) סעיפים 3-5 לחוק סמכויות לשם שמירה על בטחון הציבור, התשס"ה 2005 מקנים לשוטרים את האפשרות לערוך חיפוש בגופו של אדם, לעכו, וכן בנסיבות מסוימות למנוע כניסתו למקום או להוציאו ממקום.

(4) סעיף 109 לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, קובע כי מפקד צבאי רשאי לתת צו, בין היתר, בכדי להבטיח שאדם לא יימצא במקום הנקוב בצו.

(5) סעיף 42 (ב)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו 1996, מסמיך קצין משטרה לשחרר חשוד בתנאים ובין היתר לקבוע תנאי של איסור כניסה למקום לתקופה של עד 15 ימים.

(6) סעיף 48 (א) (3) וסעיף 58 להסד"פ מסמיכים שופט לאסור על חשוד להיכנס למקום לתקופה של עד 180 יום, כולל אפשרות להארכת התקופה.

ב. ככלל, הגבלת עלייה להר הבית ביוזמת משטרת ישראל תיעשה לפי הסמכויות המפורטות בסעיפים: 2. א., 1., 2. א., 2., 3. א., 2. א., 5., 2. א., 6. לעיל.

ג. נפתח נגד חשוד תיק פלילי בגין אירוע והחליט קצין משטרה או שופט לבקשת המשטרה, להורות על הרחקתו מהר הבית במסגרת תנאי השחרור, אין לעשות שימוש בסמכויות ההרחקה בהתאם לסעיפים 2. א., 1., 2. א. לנוהל זה, עם תום תקופת ההרחקה במסגרת התיק הפלילי, אלא אם כן קיימות ראיות מנהליות משמעותיות המצדיקות זאת.

החליט מפקד צבאי להורות על מניעת גישה של אדם להר הבית מכוח סמכותו עפ"י תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, אין לעשות שימוש בסמכויות לפי סעיפים 2.א.1, 2.א.2.2) לנוהל זה אלא אם כן קיימת הצדקה מיוחדת לעשות כן.

3. מניעת גישה או הגבלתה – עיקר השיקולים ותהליך קבלת ההחלטה:

א. סבר מפקד מחוז ירושלים, כי קיים חשש ממשי, לפיו אדם עתיד לעשות בהר הבית מעשים שיגרמו לפגיעה חמורה בסדר הציבורי, בשלום הציבור או בביטחונו, רשאי הוא להורות על מניעת גישתו להר הבית או להגבילה בתנאים.

ב. לצורך הפעלת סמכותו, ישקול מפקד מחוז ירושלים, בין השאר, את השיקולים האלה כולם או חלקם:

- 1) הבסיס הראייתי המקיים את הצורך במניעת הגישה.
- 2) הערכה מבצעית ומודיעינית בדבר הסכנה העלולה להיגרם לשלום הציבור וביטחונו כתוצאה מביקורו של האדם בהר הבית.
- 3) ככל שמדובר בחשש להפרת הוראות הנוגעות להתנהגות בהר הבית – עוצמת ההפרה הצפויה, סיבה, מקרים קודמים בהם הופרו ההוראות על ידי האדם ונכונות האדם להתחייב שלא להפר את הוראות המשטרה.

ג. מפקד מחוז ירושלים רשאי להורות על מניעת גישתו של אדם להר הבית, גם אם לא התקיימו נסיבות סעיף 3.א. לעיל, אך זאת רק בנסיבות חריגות וקיצוניות המצביעות על כך שעלייתו תגרום להפרות סדר חמורות.

ד. החלטה על מניעת גישה להר הבית תתקבל על ידי מפקד מחוז ירושלים בהתייעצות עם מפקד מרחב דוד והיועץ המשפטי של מחוז ירושלים. במקרים בהם יתעורר ספק תיערך היוועצות עם לשכת המשנה לפרקליט המדינה לתפקידים מיוחדים ובמידת הצורך, אף עם מחלקת הבג"צים.

ה. החלטת מפקד מחוז ירושלים תינתן בכתב, ועותק ממנה יועבר לאדם שאת גישתו מבקשים למנוע.

ו. הוראה למניעת גישה להר הבית תינתן לפרק זמן של עד שישה חודשים, אולם רשאי מפקד מחוז ירושלים להאריך את ההוראה לפרקי זמן נוספים, שאינם עולים על שישה חודשים בכל פעם, אם מתקיימת תשתית ראייתית ומשפטית מספקת.

ז. כל הארכה של הוראה למניעת גישה תתקבל בכתב בהתייעצות עם הגורמים כמפורט לעיל. ככל שמדובר בהארכה שלישית ואילך (ברצף) של מניעת גישתו של אדם להר הבית, מפקד המחוז רשאי להורות על כך רק באישור פרקליט המדינה.

ח. טרם קבלת החלטה על מניעת גישה להר הבית יוזמן האדם לשימוע בפניו של ממ"ר דוד/ מפקד הימ"ק/ מפקד הר הבית/ ק. חקירות, בו יובהר לו כי נשקלת האפשרות למנוע עלייתו להר הבית

לפרק זמן של עד שישה חודשים, מטעמים של חשש לסכנה לשלום הציבור וביטחונו. במהלך השימוע תינתן לאדם ההזדמנות לשטוח טענותיו בנושא זה. טענותיו של האדם בשימוע יירשמו ויובאו בפני מפקד מחוז ירושלים טרם קבלת ההחלטה.

ט. ממ"ר דוד/ מפקד הימ"ק/ מפקד הר הבית/ ק. חקירות רשאים למנוע עלייתו של אדם להר הבית באופן מידי ולפרק זמן שאינו עולה על שבעה ימים, במקרה בו קיימת תשתית לכאורה מספקת לקיומה של עילת מניעה כמפורט לעיל, ולא ניתן להמתין עד לתום הליך שימוע שיקויים מראש. במקרה כזה יקוים הליך השימוע תוך שבעה ימים מיום ההחלטה, ומפקד מחוז ירושלים יקבל את הכרעתו בנדון בהקדם האפשרי בהתאם לנוהל זה. מטעמים מיוחדים שיירשמו ובאישור ממ"ר דוד, תקופת ההרחקה המידית לפני סעיף זה תעמוד על עשרה ימים.

י. סירב אדם לדרישת הזדהות, חיפוש או תפיסה, ניתן למנוע את כניסתו להר הבית בהתאם לנוהל זה.